

NORMITUNTILASKENTA

SISÄLLYSLUETTELO

1 Tarjouksen perustiedot	3
1.1 Tarjouksen kustannusosuudet	3
1.2 Tarjouksen erittely välisummilla	5
2 Tuotteiden haku hinnastosta	6
2.1 useamman tuotteen poimiminen	6
2.2 Valmiiden rivipohjien hyödyntäminen	7
3 Välisummakohtaiset lisät ja katteet	8
4 Aliurakoiden erittely	9
5 Muut oleelliset tarjouslaskennan parametrit	10

1 TARJOUKSEN PERUSTIEDOT

Paina F12 (Suoravalinnat) ja valitse Tarjouslaskenta. Kun haluat laatia uuden tarjouksen, paina F10 (Uusi) -näppäintä. Näyttöön avautuu ikkuna tarjouksen perustietojen syöttämistä varten. Kursori on nyt Nimi – kentässä, syötä kenttään tarjouksen nimi. Liiku nuolinäppäimillä tai enterillä Asiakas – kenttään ja paina F2 (Haku) niin pääset asiakasrekisteriin. Poimi haluamasi asiakkaan tiedot enterillä. Kohteen tiedot voit hakea samalla tavalla asiakasrekisteristä kuin asiakkaan tiedotkin. Täytä loput kentät tarpeen mukaan.

Kone:01 Käyttäjä :Ansu Sijainti:Tarjoukset Muutettu:10.08.2017

Numero	2 21		
Nimi	Testitarjous	Yhthlö	Pekka Pajanen
Asiakas	PAJA	Puhelin	040123123
Nimi	Pekka Pajanen	Matkapuh	
Nimijätko		Fax	
Osoite	Pajakatu 1 a 3	Sähköposti	pekka.pajanen@gmail.com
Postios	01234 PAJALA		
Kohde	PAJA	Tyyppi	(02) Omakotitalo
Nimi	Pekka Pajanen	Työtyyppi	(01) Saneeraus
Nimijätko		Työnumero	
Osoite	Pajakatu 1 a 3	Laskija	
Postios	01234 PAJALA	Tila	(01) Kesken
Viitteenne		Viitteemme	
Jättöpvm		Jättötapa	(01) Henkilökohtaisesti
Pyyntöpvm		Voimassapvm	
Aloituspvm		Lopetuspvm	
Materiaalipvm			
Summa	640.97	ALV %	24.00
Veroton	516.91	Yks.hinn.korotus-%	7.00

Sulje (esc)	F1 OHJE	F2 HAKU	F3	F4 TALLENNA	F5 RIVITIEDOT	F6 TOIMINNOT
	F7 TULOSTEET	F8 LAAJUUSTIEDOT	F9	F10 SELITTEET	F11 LASKUKONE	F12

Jos haluat seurata eri tarjouksia keskenään, syötä tarjoukselle laajuustiedot. Pinta-alan, tilavuuden ja asuntojen lukumäärän saat syötettyä painamalla F8 (Laajuustiedot) ja täyttämällä kentät (kuva 2). Lopuksi paina F5 (Laskurit) -näppäintä, jolloin pääset tekemään tarjouksen varsinaisia laskentarivejä.

~Kohteen laajuus

Pinta-ala m²

Tilavuus m³

Asunnot kpl

1.1 TARJOUKSEN KUSTANNUSOSUUDET

Kun alat laskea tarjousta normitunneilla, aseta ensin koko tarjousta koskevat kustannusosuudet kohdalleen. Kustannusosuudet näkyvät turkoosissa yläosassa (kuva 3), arvoja pääset muuttamaan painamalla TAB -näppäintä (Q-kirjaimen vasemmalla puolella). Syötä haluamasi arvo kenttään ja siirry enterillä seuraavan arvon kohdalle. Käy tällä tavalla läpi kaikki kentät ja paina lopuksi TAB -näppäintä niin pääset takaisin riveille. Turkoosin yläosan tietoja pääset muuttamaan myös kesken tarjouksen teon.

Oletusarvot määritellään parametreilla (NOR -alkuiset parametrit).

~> Tarjouslaskentarivit (laaja)

Tarjous : ESIMERKKI REMONTTI

HÄVIKKI	3.00 %	26.6	OLOSUHDELISÄ	3.00 %	2.6	PALKKA	116.4 X	14.00	1629.3	PALKKOJEN NOUSU	3.50 %	62.1
RAHTI	2.50 %	22.1	TUNTILISÄ 1	10.00 %	8.8	MATKATUNNIT	14.5 X	10.00	145.9	TYÖNJOHTO/TSTO	7.00 %	124.2
HINTOJEN NOUSU	2.50 %	22.1	TUNTILISÄ 2	10.00 %	8.8	PÄIVÄRAHAT	14.5 X	29.00	421.9	KÄRKIMIESLISÄ	3.00 %	53.2
TARVIKELISÄ 1	0.00 %	0.0	TUNTILISÄ 3	10.00 %	8.8	MATKARAHAAT	14.5 X	15.00	218.2	TYÖLISÄ 1	12.00 %	213.0
TARVIKELISÄ 2	0.00 %	0.0								TYÖLISÄ 2	10.00 %	177.5
TARVIKELISÄ 3	0.00 %	0.0								TYÖLISÄ 3	15.00 %	266.2
										SOS.KUST	73.00 %	1949.8

Pinta-ala: 220.00 m2 Tilavuus: 640.00 m3 Asunnot: 2 kpl

Kustann. 28.26/m2 9.71/m3 3108.58/as.

Kate 2.22/m2 0.76/m3 243.88/as.

Yhteensä 30.48/m2 10.48/m3 3352.46/as.

T	Koodi	Tuote	Määrä	Yks	Työ(h)	Veroton	Verollinen	Yhteensä
1	A >	VESIJOHDOT						
2	K 2310082	75 X2000 MUHVIPUTKI HT	100.00	KPL	0.50	5.32	6.49	532.00
3	K 2310083	MUHVIPUTKI HT 75X2630	50.00	KPL	0.75	7.07	8.63	353.50
4	L <							
5								
6								
7								
8								
9								
10								

Tallenna	Halvin netto		Kokonaiskust.	6217.15	VEROTON	6704.92	
	Tarvikekate	13.9 %	Työkate	6.7 %	Aliur.kate	%	
		132.83		354.94	Kerroinkate	7.8 %	
				0.00	ALV	1475.08	
					487.77	YHTEENSÄ	8180.00

kuva 2

TARVIKKEET

Tarvikehävikki	NORHAV Hävikin osuus prosentteina. Lasketaan seuraavasta summasta: tarvikenetto + välisummakohtaiset tarvikelisät
Rahti	NORRAH Rahtikustannusten osuus prosentteina.
Hintojen nousu	NORHINNOU Tarvikkeiden hintojen nousu (prosentteina) urakan aikana.
Tarvikelisä 1	NORTAROMA1 Oma tarvikelisä prosentteina. Voit muuttaa tarvikelisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla lisän nimi arvo1 –kenttään. Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 –kenttään 0 (nolla).
Tarvikelisä 2	NORTAROMA2 Kts. Tarvikelisä 1
Tarvikelisä 3	NORTAROMA3 Kts. Tarvikelisä 1

TYÖAIKA

Olosuhdelisä	NOROLOSUHD Olosuhdelisä prosentteina.
Tuntilisä 1	NORTUNTIOMA1 Laskennallista työaika korottava lisä prosentteina. Voit muuttaa tuntilisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla haluamasi lisän nimi arvo1 –kenttään (esim. Vaativuuslisä). Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 –kenttään 0 (nolla).
Tuntilisä 2	NORTUNTIOMA2 Kts. Tuntilisä 1
Tuntilisä 3	NORTUNTIOMA3 Kts. Tuntilisä 1

Palkka	NORPALKKA Tarjouslaskennassa käytettävän normitunnin hinta euroina.
Matkatunnit	NORMATKATU Tarjouslaskennassa käytettävien matkatuntien yhteissumma euroina per päivä. esim. jos matkatunteja on 1,5 päivässä ja tunnin hinta on 10 euroa, syötetään matkatunnit kenttään 15 euroa (1,5 x 10 euroa).
Päivärahat	NORPVRA Tarjouslaskennassa käytettävien päivärahojen määrä euroina per päivä.
Matkarahat	NORMATKARA Tarjouslaskennassa käytettävien matkarahojen määrä euroina per päivä.

TYÖHINTA

Palkkojen nousu	NORTYONOU Palkkakustannusten nousu urakan aikana prosentteina.
Työnjohto / Tsto	NORJOHTOI Työnjohto- ja toimistokulut prosentteina.
Kärkimieslisä	NORKMIES Kärkimieslisä prosentteina.
Työlisä 1	NORTYOOMA1 Työn hintaa korottava lisä prosentteina. Voit muuttaa työlisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla lisän nimi arvo1 –kenttään. Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 –kenttään 0 (nolla).
Työlisä 2	NORTYOOMA2 Kts. Oma työlisä
Työlisä 3	NORTYOOMA3 Kts. Oma työlisä
Sos.kust.	NORSOS Palkkojen sosiaalikulut prosentteina

1.2 TARJOUKSEN ERITTELEMINEN VÄLISUMMILLA

(erittele tarjous aina välisummilla, kun käytät normitunteihin perustuvaa laskentaa!!)

Koodi – kentässä paina nuolinäppäintä vasemmalle ja valitse avautuvasta listasta Välisumma/ alkua ja paina Hyväksy. Valitse avautuvasta listasta haluamasi välisumman nimi ja paina Hyväksy. Jos haluat antaa välisummalle nimen jota ei löydy listasta paina Peruuta ja kirjoita välisumman nimi ja paina enter.

Nyt voit hakea hinnastosta kyseiseen välisummaan tulevia tarvikkeita.

Kun tarvikkeet on haettu, niin sulje välisumma. Paina nuolinäppäintä vasemmalle, valitse avautuvasta listasta Välisumma/ loppu ja paina Hyväksy. Uuden välisumman voit tehdä yllä mainitulla tavalla. Huom. Laadi AINA välisumma tarjousta laskiessasi. Voit kerätä tarvikkeet vaikka yhden välisumman alle, mikäli et halua eritellä tarvikkeita useammalla välisummalla. Ainoastaan välisumman / välisummien kautta pääset määrittelemään tarvikkeille ja työlle katteen!

2 TUOTTEIDEN HAKU HINNASTOSTA

Haettaessa ja siirrettäessä tarvikkeita tarjousriveille, näkyvät tuotekohtaiset normitunnit hinnastossa, kun nuolinäppäintä painetaan (pidetään pohjassa) oikealle. Kun normitunteja sisältävät tuotteet tuodaan riveille, näkyvät normitunnit Työ(h) -sarakeessa.

Tuotteet haetaan hinnastosta joko LVIS-koodilla, kohdistavan tuoteryhmänumeron + hakusanojen tai pelkän hakusanan avulla joillakin seuraavista tavoista:

- A)** Kirjoita koodi -kentässä vapaaseen tilaan LVIS-koodin numeroita ja paina Enter. Tällöin ohjelma siirtyy automaattisesti siihen kohtaan tuoterekisteriä, johon haun kohdistit. Tämän jälkeen voit liikuttaa nuolinäppäimillä tumman palkin haluamasi tuotteen kohdalle ja hyväksyä tuotteen vietäväksi laskentariveille Enterillä. Ohjelma kysyy määrää, johon annat määrän ja hyväksyt sen painamalla Enter.
- B)** Kirjoita koodi -kentässä hakua kohdistava LVIS-ryhmän numero, paina kerran välilyöntinäppäintä ja kirjoita tuotteeseen liittyvä hakusana. Tarvittaessa voit antaa useampia hakusanoja välilyönnillä eroteltuina. Käynnistä haku Enterillä. Jos hakemasi tuote löytyi, liikuta tumma palkki haluamasi tuotteen kohdalle ja valitse tuote Enterillä.
- C)** Kirjoita koodi -kentässä 0 (nolla), paina kerran välilyöntinäppäintä ja kirjoita tuotteeseen liittyvä hakusana. Tarvittaessa voit antaa useampia hakusanoja välilyönnillä eroteltuina. Käynnistä haku Enterillä. Liikuta tumma palkki haluamasi tuotteen kohdalle ja hyväksy tuote laskuriveille painamalla enteriä. Jos haku ei onnistunut, ESC -näppäimellä pääset takaisin laskuriveille.

Mikäli tarjoukseesi sisältyy tuotteita, joita ei ole rekisterissä voit syöttää kyseiset tuotteet tarjousriveille seuraavasti:

- D)** Kirjoita koodi -kenttään sana MUUT ja paina Enter tai valitse MUUT listalta, joka aukeaa painettuasi nuolinäppäintä vasemmalle. Tämän jälkeen kursori siirtyy kohtaan tuote, johon kirjoitat tuotteen nimen. Hyväksy teksti painamalla Enter. Kursori siirtyy kohtaan määrä, johon annat esim. kappale- tai metrimäärän. Hyväksy määrä painamalla Enter. Kursori siirtyy kohtaan yksikkö, johon annat tuotteen yksikön. Enterin painamisen jälkeen kursori siirtyy kohtaan Työ(h), johon voit halutessasi kirjoittaa tuotteen normitunnin. Normitunnin hyväksyt painamalla Enter. Kursori siirtyy kohtaan veroton, johon annat tuotteen verottoman ja katteettoman a-hinnan. Mikäli tiedät tuotteesta verollisen a-hinnan, niin nuolinäppäintä oikealle painamalla, siirtyy kursori kohtaan verollinen. Hyväksy haluamasi hinta painamalla Enter.

Mikäli kyseessä on pelkästään tietyn kappaleen kytkentä, jolloin varsinaista tarvikkehintaa ei anneta, ainoastaan pelkkä asennusaika, voit syöttää rivin tiedot seuraavasti:

- E)** Kirjoita koodi -kenttään sana MUUT ja paina Enter tai valitse MUUT listalta, joka aukeaa painettuasi nuolinäppäintä vasemmalle. Tämän jälkeen kursori siirtyy kohtaan tuote, johon voit kirjoittaa tekstiä (esim. kytkennän nimi). Hyväksy teksti painamalla Enter. Kursori siirtyy kohtaan määrä, johon annat esim. kytkentöjen määrän. Hyväksy määrä painamalla Enter. Kursori siirtyy kohtaan yksikkö, johon voit syöttää halutessasi yksikön. Enterin painamisen jälkeen kursori siirtyy kohtaan Työ(h), johon voit määrittellä kytkentäajan eli antaa kytkennälle normitunnin.

Mikäli kyseessä on pelkkien kommenttirivien kirjoittaminen tarjoukseen, niin toimi seuraavasti:

- F)** Kirjoita koodi -kenttään * -merkki ja paina Enter tai valitse TEKSTI listalta, joka aukeaa painettuasi nuolinäppäintä vasemmalle. Kursori siirtyy kohtaan tuote, johon voit kirjoittaa vapaata tekstiä. Tekstikenttään mahtuu n. 30 merkkiä. Mikäli tila loppuu kesken, voit jatkaa seuraavalle riville. Aloita rivi jälleen * -merkillä.

2.1 USEAMMAN TUOTTEEN POIMIMINEN

Kerätessäsi tuotteita hinnastosta laskentariveille, paina haluamasi tuotteen kohdalla tabulaattori-näppäintä (Q -kirjaimen vasemmalla puolella). Anna tuotteen määrä ja paina Enter. Merkitse poiminnasta LVIS -koodikenttä muuttuu vihreäksi. Liiku hinnastossa seuraavan haluamasi tuotteen kohdalle, paina tabulaattori -näppäintä, anna määrä ja paina Enter. Virheellisen poiminnan poistat painamalla uudestaan tabulaattori -näppäintä väärin valitun tuotteen kohdalla. Vihreä väri katoaa LVIS -koodikentästä ja valinta poistuu. Jos painat tabulaattori -näppäintä uudelleen saman tuoterivin kohdalla, ohjelma kysyy määrää, johon voit kirjoittaa esim. korjatun lukumäärän, jos aikaisemmin olet antanut luvun väärin. Kun olet poiminut kaikki haluamasi tuotteet, voit siirtää ne laskuriveille painamalla Enter.

2.2 VALMIIDEN RIVIPOHJIEH HYÖDYNTÄMINEN

Laskentariveillä ollessasi paina F3 (Pohjat) -näppäintä, jolloin näet laatimasi urakkapohjat. Liiku nuolinäppäimillä sen pohjan kohdalle, jota haluat käyttää tarjouksessa hyväksesi ja paina Enter.

Ohjelma kysyy "Anna kerroin määrille", jonka voit kuitata Enterillä tai vaihtaa kertoimen haluamaksesi (esim. rivitalokohteessa). Ohjelma ei kysy "Hinnoitellaanko tarvikkeet uudestaan", koska ohjelma hinnoittelee ne automaattisesti. Tarvikkeiden uudelleen hinnoittelu merkitsee sitä, että

1. käyttämäsi pohjaan haetaan viimeisen hinnasto- ja alennuspäivityksen mukaiset nettohinnat
2. pohjaan haetut hinnat ovat sen tukkurin hintoja, joka on oletustukkuriksi valittu. Mikäli hinnoittelet halvimman tukun mukaan, ovat hinnat aina sen tukun hintoja, mistä tuote milloinkin voidaan halvimalla ostaa.

3 VÄLISUMMAKOHTAISET LISÄT JA KATTEET

Voit määrittellä välisummakohtaisesti erilaisia lisäjä sekä työlle että tarvikkeille. Liiku nuolinäppäimillä haluamasi välisumman otsikon päälle. Turkoosin yläosan alaosaan ilmestyy kyseisen välisumman tiedot (kuva 3).

~> Tarjouslaskentarivit (laaja)

Tarjous : ESIMERKKI REMONTTI

HÄVIKKI	3.00 %	26.6	OLOSUHDELISÄ	3.00 %	2.6	PALKKA	116.4 X	14.00	1629.3	PALKKOJEN NOUSU	3.50 %	62.1
RAHTI	2.50 %	22.1	TUNTILISÄ 1	10.00 %	8.8	MATKATUNNIT	14.5 X	10.00	145.9	TYÖNJOHTO/TSTO	7.00 %	124.2
HINTOJEN NOUSU	2.50 %	22.1	TUNTILISÄ 2	10.00 %	8.8	PÄIVÄRAHAT	14.5 X	29.00	421.9	KÄRKIMIESLISÄ	3.00 %	53.2
TARVIKELISÄ 1	0.00 %	0.0	TUNTILISÄ 3	10.00 %	8.8	MATKARAHAAT	14.5 X	15.00	218.2	TYÖLISÄ 1	12.00 %	213.0
TARVIKELISÄ 2	0.00 %	0.0							TYÖLISÄ 2	10.00 %	177.5	
TARVIKELISÄ 3	0.00 %	0.0							TYÖLISÄ 3	15.00 %	266.2	
									SOS.KUST	73.00 %	1949.8	

Välisumma : VESIJOHDOT Työt väliltä : 87.50 h Tarv. väliltä : 885.50 e

TARVIKEVÄLI 1	0.00 %	0.0	TUNTIKATE 1	0.00 %	0.0	TYÖVÄLI 1	0.00 %	0.0
TARVIKEVÄLI 2	0.00 %	0.0	TUNTIKATE 2	0.00 %	0.0	TYÖVÄLI 2	0.00 %	0.0
TARVIKEVÄLI 3	0.00 %	0.0	TUNTIKATE 3	0.00 %	0.0	TYÖVÄLI 3	0.00 %	0.0
TARVIKEKATE	15.00 %	132.8				TYÖKATE	20.00 %	354.9

T	Koodi	Tuote	Määrä	Yks	Työ(h)	Veroton	Verollinen	Yhteensä
1	A >	VESIJOHDOT						
2	K 2310082	75 X2000 MUHVIPUTKI HT	100,00	KPL	0,50	5,32	6,49	532,00
3	K 2310083	MUHVIPUTKI HT 75X2630	50,00	KPL	0,75	7,07	8,63	353,50
4	L <							
5								
6								
7								
8								
9								
10								

Tallenna	Halvin netto	Kokonaiskust.	6217.15	VEROTON	6704.92
	Tarvikekate 13.9 %	Työkate 6.7 %	Aliur.kate %	Kerroinkate 7.8 %	ALV 1475.08
	132.83	354.94	0.00	487.77	YHTEENSÄ 8180.00

kuva 3

Ensimmäisenä on välisumman otsikko ja samalla rivillä näkyvät välisummakohtaiset työt tunteina (**Työt välillä :**) sekä tarvikkeet euroina (**Tarv. välillä :**).

Alla lueteltuna välisummaa koskevat kentät (kentän nimen perässä parametrin nimi, jolla määritellään oletusarvot):

TARVIKKEET

Tarvikeväli 1

NORTARVÄLIOMA1

Oma välisummakohtainen tarvikelisä prosentteina.

Tarvikelisäprosentilla voit määrittellä kuinka suuri on tarvikkeiden osuus laadittavassa välisummassa eli mikäli et halua poimia välisummaan kuuluvia pienempiä tarvikkeita (esim. kiinnikkeitä asennusjohdoille), voit arvioida tarvikkeiden muodostamat kustannukset tarvikelisäprosentilla. Ohjelma laskee antamasi tarvikelisäprosentin välisummaan poimittujen tarvikkeiden nettokustannusten päälle.

Voit muuttaa tarvikelisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla lisän nimi arvo1 – kenttään.

Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 – kenttään 0 (nolla).

Tarvikeväli 2

NORTARVÄLIOMA2

Kts. Tarvikeväli 1

Tarvikeväli 3

NORTARVÄLIOMA3

Kts. Tarvikeväli 1

TARVIKEKATE

NORTARKATE

Tarvikekateella määritellään välisummakohtaisesti kateprosentti tarvikkeille. Kate voidaan laskea kahdella eri tavalla. Tähän vaikuttaa NORLAAJA – parametrin arvo.

1. Jos NORLAAJA – parametrin arvo on K, lasketaan kate tarvikkeiden korotusta kokonaissummasta.

2. Jos NORLAAJA – parametrin arvo on E, lasketaan kate tarvikenetosta + välisummakohtaisista lisistä.

TYÖAIKA

Tuntiväli 1	NORTUNTIVÄLIOMA1 Välisummakohtaista työaikaa korottava lisä prosentteina. Voit muuttaa tuntilisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla haluamasi lisän nimi arvo1 – kenttään (esim. Vaativuuslisä). Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 – kenttään 0 (nolla).
Tuntiväli 2	NORTUNTIVÄLIOMA2 Kts. Tuntiväli 1
Tuntiväli 3	NORTUNTIVÄLIOMA3 Kts. Tuntiväli 1

TYÖHINTA

Työväli 1	NORTYOVÄLIOMA1 Välisummakohtaisen työn hintaa korottava lisä prosentteina. Voit muuttaa työlisän nimen haluamaksesi, kirjoita parametreilla lisän nimi arvo1 – kenttään. Jos et halua lisää näkyviin tarjouksiin, niin muuta arvo2 – kenttään 0 (nolla).
Työväli 2	NORTYOVÄLIOMA2 Kts. Työväli 1
Työväli 3	NORTYOVÄLIOMA3 Kts. Työväli 1
TYÖKATE	NORTYOKATE Työkatteella määritellään välisummakohtaisesti kateprosentti työlle. Kate voidaan laskea kahdella eri tavalla. Tähän vaikuttaa NORLAAJA – parametrin arvo. 1. Jos NORLAAJA – parametrin arvo on K, lasketaan kate työn kokonaiskustannuksista (työnetto + työaikaa korottavat lisät + työhintaa korottavat lisät). 2. Jos NORLAAJA – parametrin arvo on E, lasketaan kate työnetosta johon on lisätty välisummakohtaiset lisät ja koko tarjouksen työaikaa korottavat lisät.

Voit muuttaa tarvike- ja työkatetta välisummakohtaisesti. Liiku nuolinäppäimillä välisumman otsikon kohdalle niin turkoosin yläosan alalaitaan tulee näkyviin katteet. TAB -näppäintä painamalla pääset yläosan tietoihin. Painamalla nuolta ylöspäin pääset liikkumaan kenttien välillä. Kun katteet on muutettu, voit siirtyä takaisin riveille TAB -näppäimellä.

4 ALIURAKOIDEN ERITTELEMINEN

Koodi – kentässä paina nuolinäppäintä vasemmalle ja valitse avautuvasta listasta Aliurakka ja paina Hyväksy, kursori siirtyy kohtaan tuote. Kirjoita selitys mistä aliurakasta on kyse (esim. eristystyöt) ja paina enter. Tämän jälkeen kursori siirtyy kohtaan Veroton, johon syötetään aliurakasta sovittu veroton hinta katteettomana ja painetaan enter. Syötä avautuvaan ruutuun aliurakan kateprosentti ja paina Hyväksy. Verollisen hinnan syöttäminen onnistuu samalla tavalla Verollinen – kenttään.

Mikäli syötät tarjouslaskentaan useamman kuin yhden aliurakan, tee rivit kuten yllä on mainittu. Aliurakkarivejä voit syöttää tarjoukseen haluamasi määrän. Voit sijoittaa ne haluamiisi posteihin (välisummiin) tai vaikkapa yhteen omaan posttiin (aliurakat).

5 MUUT OLEELLISET TARJOUSLASKENNAN PARAMETRIT

Edellä mainittujen parametrien lisäksi tarjouslaskennan oletustietoja voidaan muokata seuraavilla parametreilla:

- **NORLAAJA: Lasketaanko kate kokonaiskustannuksista.**
Määritetään mitä ohjelma huomioi katteen laskennassa. Kun arvo on E, niin kate lasketaan vain tarvikenetolle (nettovälisummat + tarvikevälit) ja työnetolle (palkka ja matkatunnit + työvälit) ilman sivukuluja. Kun arvo on K, niin edellä mainittujen lisäksi huomioidaan tarvikekatteessa rahti, hävikki, hinnan nousu ja mahdolliset omat tarvikelisät. Työkatteessa huomioidaan arvon ollessa K myös sosiaalikulut, päivärahat, kärkimieslisän, työkustannusten nousun, matkarahat, olosuhdelisän, matkatunnit sekä mahdolliset omat työlisät.
- **NORTAULU: Urakkataulukot käytössä (K/E)**
Ei käytössä normituntilaskennassa
- **NORHALVINNETTO: Onko hinnoitteluna halvin netto oletuksena (K/E)**
Määritellään tuleeko tarvikkeiden nettohinta automaattisesti halvimman nettohinnan mukaan vai valitaanko hinta tarvikekohtaisesti.
Arvo1 – kentässä on K = halvin netto, Arvo1 – kentässä on E = valinta
- **NORM-KATE: Myyntikate oletuksena (K/E)**
Määritellään lasketaanko tarjouksen katteet myyntikatteena vai kerroinkatteena.
Arvo1 – kentässä on K = myyntikate, Arvo1 – kentässä on E = kerroinkate
- **NORTARKATE: Tarvikkeiden oletuskate**
Määritellään tarvikkeille oletuskate.
Arvo2 – kenttään syötetään kate prosentteina
- **NORTYOKATE: Työn oletuskate**
Määritellään työlle oletuskate.
Arvo2 – kenttään syötetään kate prosentteina

ERIT/TARJOUS –alkuisia parametreja voit lisätä tarpeen mukaan. Samannimiset parametrit erotetaan toisistaan (juoksevalla) numeroinnilla.

Esimerkiksi uuden välisummaotsikon voit lisätä seuraavalla tavalla:

Tarkista ensin mikä on viimeisen ERIT/TARJOUSVÄLI – parametrin numero (esim. ERIT/TARJOUSVÄLI_03) ja perusta uusi parametri siitä seuraavalle numerolle (ERIT/TARJOUSVÄLI_04). Kirjoita uuden välisumman nimi Arvo1 – kenttään.

Alla lista tarjouslaskennan erittelyparametreista.

ERIT/TARJOUSJTAPA: Tarjouksen jättötapa
ERIT/TARJOUSKTYYPPI: Tarjouksen kohdetyyppi
ERIT/TARJOUSLASKIJA: Tarjouksen laskija
ERIT/TARJOUSTILA: Tarjouksen tilanne
ERIT/TARJOUSTYYPPI: Tarjouksen tyyppi
ERIT/TARJOUSVÄLI: Tarjouksen välisumman otsikko